

Miljøstyrelsens undersøgelser har vist, at nitratindholdet i grundvandet gennem en årrække har været stigende. En undersøgelse af 11.000 borerer jævnt fordelt over hele landet viste, at stigningstakten er størst i Vestjylland og mindst på øerne. Nyere vandanalyser fra efter 1970 viser, at ca. 20 pct. af borerne i det vestjyske område (dybere end 10 m) har et nitratindhold højere end den vejledende grænseværdi for nitrat i drikkevand. På øerne er det tilsvarende tal ca. 6 pct.

Denne forskel i stigningstakt og absolut forurening mellem Vestjylland og øerne har blandt andet baggrund i, at det nedsivende vand bevæger sig lettere til grundvandet i de sandede vestjyske områder end i de lerede ø-områder.

Denne forskel i de geologiske forhold bevirker endvidere, at næsten alt nedsivende vand når grundvandet i det vestjyske område, hvorimod kun omkring 10–20 pct. af det nedsivende vand når grundvandet på øerne,

hvor den største del afledes direkte til vandløbene i drænrør (Suså-undersøgelsen). Denne forskel på det nedsivende vands veje i Øst- og Vestdanmark giver endvidere en del af forklaringen på det tilsyneladende paradoks, at kvælstofudvaskningen gennem vandløbene til havet er størst, hvor grundvandsforureningen er mindst – og omvendt. På de sandede jorder ender stort set alt vand, som forlader rodzonen, i grundvandet, inden det når vandløbene, hvorimod en del af det nedsivende vand på de lerede jorder passerer direkte fra rodzonen gennem dræn til vandløbene.

Baggrunden for, at man har opnået kvalitetsforbedringer i Ringkøbing Amt ved at øge dybden for vandindvinding, er, at nitratforureningen i grundvandet udbreder sig meget langsomt. Forureningen er derfor i dag kun nået til en vis dybde, men den bevæger sig både på de sandede og på lerede jorder støt nedad.